

Kvetárka repová

Kvetárka repová (*Pegomya hyoscyami*) je rozšírená v celej Európe. Zaraďujeme ju do triedy hmyz. Jej hlavnou hostiteľskou rastlinou je cukrová repa, kde sa po jej poškodeniach zistil v bulvách aj pokles obsahu cukru. Najväčšie poškodenia vznikajú na neskoršie zasiatych porastoch, ktoré majú vyvinutú malú listovú plochu. Medzi ďalšie hostiteľské rastliny patria špenát, blen, ľuľkovec a durman.

Považuje sa za významného škodcu, ktorý znižuje kvalitu listov hostiteľských rastlín. Larvy škodcu vyžierajú mezofyl listov. Prvotným príznakom je tvorba úzkych chodbičiek, neskôr tvorba plošných pluzgierovitých mín, ktoré sú biele. Tie následne hnednú a schnú. V mínach sa nachádza trus. Listy sa môžu často trhať.

Dospelý jedinec (imágo) meria 5-7 mm. Sfarbenie tela je premenlivé, lebo súvisí s vývojom na hostiteľských rastlinách. Zvyčajne je telo sivé. Larvy sú žltobiele, zelené až hnedasté. Imágo kladie biele podlhovasté vajíčka. Samička dokáže naklásať až 300 vajíčok. V pôde prezimujú pupária, z ktorých sa imága liahnu v apríli a máji. Niektoré pupária prezimujú v diapauze.

Niekoľko dní po vyliahnutí sa pária a oplodnené samičky kladú vajíčka na spodnú stranu listov. Larvy sa liahnu po 4-5 dňoch a okamžite sa zavrtávajú do pletiva listov. Potom začínajú mínovať listy, kde vyžierajú mezofyl. Larvy tretieho (posledného) instaru padajú do pôdy, kde sa zakuklia v hĺbke 5-10 cm. Zakuklenie trvá približne 14-25 dní. Počas roka môže mať 2-3 generácie.

V oblasti ochrany má významnú úlohu priestorová izolácia od porastov iných hostiteľov vrátane likvidácie burinných druhov, čo vedie k zníženiu výskytu škodcu.

Povolené insekticídy sa aplikujú v čase, keď sa na rube listov objavia skupiny vajíčok, ktoré samičky kladú zvyčajne koncom mája do začiatku júla. Chemické prípravky s účinnou látkou lambda-cyhalothrin určené pre profesionálnych používateľov sú Beetlon, Gunner, Lambada, Lambo 50 EC a Markate 50.

Známymi parazitoidmi sú druhy hmyzu z čeľade *Braconidae*, ktorej zástupcovia dokážu regulovať počet kvetárok. Ďalšími prirodzenými nepriateľmi kvetárky sú druhy hmyzu rodu *Opius* spp. a háďatka *Steinernema feltiae*. Laboratórne štúdie informujú, že háďatka môžu byť použiteľné pri vývoji metódy biologickej kontroly.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
15.01.2024